

ความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยของนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน
 ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต: การสื่อสารต่างวัฒนธรรม
 Thai Language Understanding Ability of Chinese Exchange Students,
 Thai Department, Rangsit University: Intercultural Communication

รัชดา ลาภใหญ่, Rachada Labyai*

วันรับบทความ 8 ตุลาคม 2564 / วันแก้ไขบทความ 24 ตุลาคม 2564 / วันตอบรับบทความ 27 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยของนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย จาก Oxbridge College, Kunming University of Science and Technology ในปีการศึกษา 1/2563 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านความเข้าใจวัจนภาษาดี ยกเว้นเรื่องสำนวนและการลำดับสารในการสื่อความ และส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านความเข้าใจวัจนภาษาดี ยกเว้นอาการภาษาในการตีความสัญลักษณ์ทางกายภาพบางประเภทและวัตุภาษาในด้านเครื่องแบบและการแต่งกาย

คำสำคัญ ความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทย การสื่อสารต่างวัฒนธรรม

Abstract

This article aimed to explore Chinese students' ability to understand Thai language. The samples were 28 Chinese exchanged students from Oxbridge College, Kunming University of Science and Technology who studied in Thai Department, Rangsit University in semester 1/2020. Tools used in this study were questionnaire and interviews. Data were analyzed using percentage. The results showed that most of the students had good

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมล ratchada.l@rsu.ac.th

understanding of verbal language, except idioms and meaning construction. Most of the students had good understanding in non-verbal language, except symbolic interpretation.

Keywords: Thai Language Understanding Ability, Intercultural Communication

บทนำ

ในปัจจุบันการสื่อสารต่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งในและนอกประเทศ เช่น คนไทยพุทธสื่อสารกับคนอิสลาม ชาวยุโรปเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้นการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างวัฒนธรรมจึงมีโอกาสเกิดขึ้นเสมอในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการการศึกษาเริ่มนิยมทำความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนนักศึกษาของตนเองไปศึกษาในประเทศที่มีสัญญาความร่วมมือเพิ่มมากขึ้น เช่น นักศึกษาจีน นักศึกษาเกาหลี นักศึกษาเวียดนามที่นิยมเดินทางมาศึกษาต่อในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มาจากคนละวัฒนธรรมจึงควรมีวิธีการที่จะช่วยทำให้การสื่อสารของตนสัมฤทธิ์ผล การมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในเรื่องการสื่อสารต่างวัฒนธรรม (communication skill) จึงมีความสำคัญต่อการสื่อสารร่วมกันอย่างมาก

มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นอีกมหาวิทยาลัยหนึ่งที่มีสัญญาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างชาติ โดยเฉพาะมีนักศึกษาจีนเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ในคณะศิลปศาสตร์มีนักศึกษาจีนเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาเอกภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2550-ปัจจุบัน หลายมหาวิทยาลัย เช่น Yunnan University of Finance and Economics, Guangxi Normal University, Guangxi University for Nationalities, Guangxi University of Finance and Economics, Oxbridge College, Kunming University of Science and Technology

สำหรับการเรียนการสอนนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนของภาควิชาภาษาไทยนั้น ผู้สอนจะสอนโดยใช้ภาษาไทย แบบเรียนหรือหนังสือเรียนจะเป็นภาษาไทย การพูดคุยหรือติดต่อสื่อสารนอกชั้นเรียนล้วนแต่เป็นภาษาไทยทั้งสิ้น และด้วยเหตุที่ผู้สอนและผู้เรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้ภาษา วัฒนธรรม เชื้อชาติ ฯลฯ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนนักศึกษาจีนจึงเป็นปัญหาด้านการสื่อสารต่างวัฒนธรรมเป็นปัญหาหลักถึงแม้ว่านักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนจะมีความรู้และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ในระดับหนึ่ง อาทิ ปัญหา การสื่อสารด้านวัจนภาษา เช่น การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย (ความหมายเชิงอุปมา) อาจทำให้นักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนไม่สามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงและตีความผิดได้ รวมไปถึงปัญหาการสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) เช่น การใช้คำตอบรับเมื่อสนทนากับผู้สอนว่า “อือ” “เออ” ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ไม่สุภาพสำหรับวัฒนธรรมไทยที่นักศึกษาจะสนทนากับอาจารย์ลักษณะนี้ในขณะที่การใช้คำตอบรับนี้ในสาธารณรัฐประชาชนจีนถือเป็น เรื่องปกติและปัญหาด้านการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ทางกายภาพ (physical symbolic communication) ซึ่งนับเป็นอวัจนภาษาประเภทหนึ่งที่แตกต่างกัน เช่น นักศึกษาไทยชวนไปนั่งให้เพื่อนเพื่อแสดงสัญลักษณ์แทนการโกรธแต่นักศึกษาจีนจะไม่สามารถเข้าใจการใช้นิ้วโป้งแทนสัญลักษณ์การโกรธได้เพราะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ดังกล่าวในสาธารณรัฐประชาชนจีน การสื่อสารที่

ต่างวัฒนธรรมทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาและความเข้าใจที่แตกต่างกันระหว่างนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนคนไทยและผู้สอนได้

ผู้เขียนจึงสนใจและต้องการศึกษาความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยของนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยที่อาจแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรมและเพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต อันจะช่วยทำให้นักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนสามารถใช้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรม เกิดการยอมรับและปรับตัวโดยจะส่งผลให้นักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนสามารถใช้ชีวิตในประเทศไทยและสื่อสารกับคนไทยได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยทั้งด้านวจนภาษาและอวจนภาษาของนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้เขียนเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนจาก Oxbridge College, Kunming University of Science and Technology ของภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ ที่เดินทางมาศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 28 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้เข้าใจความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยทั้งด้านวจนภาษาและอวจนภาษาของนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้เขียนใช้แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรมของเมตตา วิวัฒนานุกูล (2548) เรื่องความแตกต่างด้านวจนภาษาและอวจนภาษา และงานวิจัยของวารากร เพ็ญตรีบุญกุล (2549) กับงานวิจัยของสมภพ อมรติลกุลและบุญญาดา นาสมบูรณ์ (2562) ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรมของเมตตา วิวัฒนานุกูล

1.1 ความแตกต่างด้านวจนภาษา

วจนภาษา (verbal language) ในแต่ละวัฒนธรรมย่อมมีลักษณะภาษาของตน ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างของการใช้วจนภาษาได้ ดังนี้ คำศัพท์ เช่น คำศัพท์ที่เป็นทางการ คำศัพท์ที่ไม่เป็นทางการ คำที่สื่อความหมายนัยตรง คำที่สื่อความหมายนัยประหวัด คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม ทั้งคำศัพท์ทางวิชาการและศัพท์ทางเทคนิค (technical terms) และคำศัพท์เฉพาะกลุ่มภาษาที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใช้กันโดยเฉพาะ (social dialect) คำเรียกชื่อ การใช้สรรพนาม การเรียงคำและประโยคที่อาจแตกต่างกัน เช่น การมีโครงสร้างประโยค

วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม-ธันวาคม 2564 ISSN: 1513-4563

แบบประธาน กริยา กรรม ในขณะที่บางภาษาจะเรียงโครงสร้างประโยคแบบประธาน กรรม กริยา นอกจากนี้เรื่องมารยาทในการพูดเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงสำหรับการใช้วัจนภาษา เช่น การพูดกับอาจารย์ด้วยถ้อยคำสุภาพ และแสดงความมีสัมมาคารวะ รวมถึงอาจศึกษารูปแบบการสื่อสารด้วยวัจนภาษาประกอบด้วย เช่น การใช้วัจนกรรมตรง การใช้วัจนกรรมอ้อม

1.2 ความแตกต่างด้านอวัจนภาษา

อวัจนภาษา (nonverbal language) คือ การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ถ้อยคำ ได้แก่ ภาษาท่าทาง เช่น การใช้สายตา การแสดงออกทางสีหน้า การสัมผัส ระยะห่าง กลิ่น รูปลักษณะภายนอก อวัจนภาษาอาจพิจารณาได้ 7 ประเภท ดังนี้ *เทศภาษา* หมายถึง ระยะห่างหรือสถานที่ที่บุคคลนั้นทำการสื่อสาร *กาลภาษา* หมายถึง การสื่อความหมายจากเวลา *เนตรภาษา* หมายถึง การใช้ดวงตาหรือสายตาในการสื่ออารมณ์ *สัมผัสภาษา* หมายถึง การใช้การสัมผัสเพื่อการสื่อความรู้สึกและอารมณ์ *อาการภาษา* หมายถึง การใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในการสื่อสาร *วัตถุภาษา* หมายถึง การใช้วัตถุเพื่อแสดงความหมาย *ปริภาษา* หมายถึง การใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำเพื่อสื่อความหมาย

2. งานวิจัยของวารสาร เพ็ญตรีบุกุล (2549) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารต่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยโครงการเวิร์ค แอนด์ แทรเวล ยู.เอส.เอ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการสื่อสารระหว่างนักศึกษาไทยด้วยกันและระหว่างนักศึกษาไทยกับผู้ร่วมงานชาวต่างชาติทั้งชาวอเมริกันและนักศึกษาชาติอื่น ๆ ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารต่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารระดับบุคคลระหว่างนักศึกษาไทยด้วยกัน ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารต่างวัฒนธรรมของนักศึกษา คือ บุคลิกส่วนบุคคลของนักศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัว ประสบการณ์ของนักศึกษา ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมการทำงานของสังคมอเมริกัน สภาพและลักษณะการทำงานของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ลักษณะการรวมกลุ่มของนักศึกษา

3. งานวิจัยของสมภพ อมรดิลกุลและบุญญาดา นาสมบูรณ์ (2562) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารต่างวัฒนธรรมส่งผลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารในการทำงาน กรณีศึกษาบริษัทญี่ปุ่นแห่งหนึ่ง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารต่างวัฒนธรรมกับประสิทธิภาพในการสื่อสารในการทำงานและการสื่อสารต่างวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านทัศนคติ ด้านสภาพสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสื่อสารระดับปานกลาง ด้านทักษะการสื่อสารและความรู้อยู่ในระดับต่ำ ด้านอิทธิพลของปัจจัยพบว่า การสื่อสารต่างวัฒนธรรมด้านทัศนคติ ด้านสภาพสังคมและวัฒนธรรมและด้านทักษะการสื่อสารมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงาน

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาแบ่งได้ 5 ส่วน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย ในปีการศึกษา 1/2563

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนจาก Oxbridge College, Kunming University of Science and Technology ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 จำนวน 28 คน ให้ทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดได้ตอบแบบสอบถาม ต่อจากนั้น คัดเลือกนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนจำนวน 5 คน เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก โดยคัดเลือกจากนักศึกษาที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี คือ ลำดับ 1-5 ของชั้นเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนใช้แบบสอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยนทั้งหมด 28 คนตอบแบบสอบถาม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้

3.1 การสร้างเครื่องมือ

ก) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาจีนแปลแบบสอบถามเป็นภาษาจีน

3.2 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้เขียนได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ดังรายละเอียด

ก) การทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity Content) ผู้เขียนนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ราย ตรวจสอบความเที่ยงตรงของคำถาม ภาษา รูปแบบ และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยใช้วิธีการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรการหาค่าความเที่ยงโดยใช้ดัชนี IOC และเลือกข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 มาเป็นข้อคำถาม

ข) การทดสอบหาความน่าเชื่อถือ (reliability) ผู้เขียนหาความน่าเชื่อถือโดยทดสอบความสัมพันธ์ของเนื้อหาและความน่าเชื่อถือของข้อคำถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แบบอัลฟาของครอนบาค (Cronbach) และนำผลทดสอบมาปรับปรุงข้อคำถาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลไปยังภาควิชาภาษาไทยและคณะศิลปศาสตร์

4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทย

ทั้งด้านวัจนภาษาและอวัจนภาษาของนักศึกษาจีนโครงการแลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต

4.3 นำเสนอผลการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ และสรุปผลจากค่าทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้เขียนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ความสามารถด้านความเข้าใจจีนภาษา และความสามารถด้านความเข้าใจอังกฤษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ตารางที่ 1 จำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	จำนวนความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	6	21
- หญิง	22	79
2. อายุ		
- 15-20 ปี	2	7
- 21-25 ปี	24	86
- 25 ปีขึ้นไป	2	7
3. เชื้อชาติ	28	100
- จีน		
สัญชาติ	28	100
- จีน		
4. ปีที่ศึกษา	28	100
- ปีที่ 4		
5. ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย	28	100
- 1 ปี		

จากตารางที่ 1 สรุปข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาชาย มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21 นักศึกษาหญิง มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 79 จำแนกตามอายุ พบว่า มีนักศึกษาอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7 อายุระหว่าง 21-25 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 86 และอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7 นักศึกษาทั้งหมดจำนวน 28 คน มีเชื้อชาติจีน และสัญชาติจีน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับชั้นปีที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้งหมดจำนวน 28 คน ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 100 และระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย นักศึกษาทั้งหมดจำนวน 28 คน อยู่ในประเทศไทย 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 100

2. ความสามารถด้านความเข้าใจวัจนภาษา

ตารางที่ 2 จำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลด้านความเข้าใจวัจนภาษา

รายการ		ความคิดเห็น					การแปลผล
		ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	รวม	
1.ทักษะด้านความเข้าใจวัจนภาษา							
1.	ท่านเข้าใจและตีความความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงของคำได้ เช่น เธอเป็นดาวมหาวิทยาลัย เขาถูกเลื่อยขาเก้าอี้	16	57	12	43	28 (100)	เข้าใจความหมายโดยนัย
2.	ท่านเข้าใจและตีความความหมายของสำนวนได้ เช่น ฝนตกไม่ทั่วฟ้า กิ่งก่าใต้ทอง	10	36	18	64	28 (100)	ไม่เข้าใจสำนวนไทย
3.	ท่านเข้าใจว่าเมื่อสนทนากับอาจารย์และเพื่อนคนไทยสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารหรือระดับภาษาเดียวกันได้	8	29	20	71	28 (100)	เข้าใจการใช้ระดับภาษาที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล
4.	ท่านใช้คำตอบรับเมื่อสนทนากับอาจารย์ชาวไทยว่า “อือ” “เออ” เหมือนกับที่ใช้ตอบรับอาจารย์ชาวจีนได้	7	25	21	75	28 (100)	เข้าใจการใช้คำตอบรับที่แตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมจีน
5.	ท่านใช้คำสรรพนามแทนตนเองในภาษาไทยว่า “หนู” “ผม” ได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน	11	39	17	61	28 (100)	เข้าใจการใช้สรรพนามในภาษาพูดและภาษาเขียนที่แตกต่างกัน
6.	ท่านเข้าใจว่าการเรียงคำในภาษาไทยและภาษาจีนมีลักษณะที่เหมือนกันทั้งการเรียงประธาน กริยา กรรม ส่วนขยาย	7	25	21	75	28 (100)	เข้าใจการเรียงคำในภาษาไทย
7.	ท่านเข้าใจว่าลำดับการสื่อสารในภาษาไทยและภาษาจีนมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ การเกริ่นนำ การเข้าสู่เนื้อหา การสรุป	9	32	19	68	28 (100)	ไม่เข้าใจการลำดับเนื้อหาในการสื่อสาร

จากตารางที่ 2 สรุปข้อมูลความสามารถด้านความเข้าใจจีนภาษาเป็นรายข้อพบว่าเข้าใจความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57 ไม่เข้าใจความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงมีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ตามลำดับ ไม่เข้าใจสำนวนไทยมีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 64 เข้าใจสำนวนไทยมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ตามลำดับ เข้าใจระดับภาษามีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 71 ไม่เข้าใจระดับภาษามีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ตามลำดับ เข้าใจการใช้คำตอบรับมีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ไม่เข้าใจการใช้คำตอบรับมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ เข้าใจการใช้คำสรรพนามในการพูดและเขียนมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 61 ไม่เข้าใจการใช้คำสรรพนามในการพูดและเขียนมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 39 ตามลำดับ เข้าใจโครงสร้างประโยคภาษาไทยมีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ไม่เข้าใจโครงสร้างประโยคภาษาไทยมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ ไม่เข้าใจการลำดับเนื้อหาในการสื่อสารมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 68 เข้าใจการลำดับเนื้อหาในการสื่อสารมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ตามลำดับ

สำหรับหัวข้อทักษะความสามารถด้านความเข้าใจ ทักษะด้านความเข้าใจจีนภาษา ผู้เขียนสร้างคำถามโดยใช้แนวคิดเรื่องความเข้าใจจีนภาษา ของ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 158) เป็นเกณฑ์ในการสร้างคำถาม ผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝง ปรากฏในคำถามข้อที่ 1 (ท่านเข้าใจและตีความความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงของคำได้ เช่น เธอเป็นดาวมหาวิทยาลัย เขาถูกเลี้ยงขาเก้าอี้) พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงที่ไม่ยากนักหรือความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงที่มักใช้กันอย่างสม่ำเสมอได้ เช่น เข้าใจว่า “ดาว” หมายถึงคนสวย แต่จากประสบการณ์การสอนภาษาไทยของผู้วิจัยพบว่ามีความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงอีกหลายคำที่มักไม่ได้ใช้อย่างสม่ำเสมอในการเรียนการสอนและมักก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่างได้

2.2 สำนวน ปรากฏในคำถามข้อที่ 2 (ท่านเข้าใจและตีความความหมายของสำนวนได้ เช่น ผงตกไม่ทั่วฟ้า กิ่งก่าได้ทอง) พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจสำนวนและไม่สามารถตีความความหมายของสำนวนได้ อาจเนื่องด้วยการอยู่ในประเทศไทยเพียงแค่ 1 ปี จึงอาจไม่เข้าใจวัฒนธรรม ความเชื่อที่ต้องนำมาเชื่อมโยงกับการตีความเพื่อให้เข้าใจความหมายของสำนวน

2.3 ระดับภาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 3 (ท่านเข้าใจว่า เมื่อสนทนากับอาจารย์และเพื่อนคนไทยสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารหรือระดับภาษาเดียวกันได้) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจการใช้ระดับภาษากับบุคคลต่าง ๆ เช่น การสนทนากับอาจารย์ต้องใช้ภาษาระดับกึ่งทางการและสุภาพ การสนทนากับเพื่อนอาจใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการได้ อาจเป็นเพราะระดับภาษาเป็นเรื่องสากลที่ทั่วโลกยึดถือปฏิบัติกับบุคคลต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันไป จึงเป็นเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างเข้าใจได้ง่ายและเลือกใช้ระดับภาษาต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

2.4 การใช้คำตอบรับ ปรากฏในคำถามข้อที่ 4 (ท่านใช้คำตอบรับเมื่อสนทนากับอาจารย์ชาวไทยว่า “อ้อ” “เออ” เหมือนกับที่ใช้ตอบรับอาจารย์ชาวจีนได้) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่า การใช้คำตอบรับในการสนทนากับอาจารย์แตกต่างกันระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน กลุ่มตัวอย่างอยู่ใน

ประเทศไทยมาแล้ว 1 ปี จึงทราบว่า เมื่อสนทนากับอาจารย์ชาวไทยต้องใช้คำตอบรับ “ค่ะ” “ครับ” แทนการใช้ “อ้อ” “เออ” เหมือนเช่นการสนทนากับอาจารย์ชาวจีน

2.5 การใช้คำสรรพนามในการพูดและเขียน ปรากฏในคำถามข้อที่ 5 (ท่านใช้คำสรรพนามแทนตนเองในภาษาไทยว่า “หนู” “ผม” ได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจการใช้คำสรรพนามที่แตกต่างกันระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน เหตุผลคล้ายคลึงกับข้อการใช้คำตอบรับ (2.4) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างอยู่ในประเทศไทยมาแล้ว 1 ปี จึงทราบว่า การพูดและการเขียนจำเป็นต้องใช้คำสรรพนามที่แตกต่างกัน เช่น เมื่อสนทนากับอาจารย์ใช้คำสรรพนาม “หนู” “ผม” ได้ และเมื่อเขียนงานส่งอาจารย์ต้องใช้สรรพนาม “ดิฉัน” “กระผม” หรือ “ข้าพเจ้า”

2.6 โครงสร้างประโยคภาษาไทย ปรากฏในคำถามข้อที่ 6 (ท่านเข้าใจว่า การเรียงคำในภาษาไทยและภาษาจีนมีลักษณะที่เหมือนกัน ทั้งการเรียงประธาน กริยา กรรม ส่วนขยาย) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเรื่องโครงสร้างประโยคในภาษาไทยว่ามีลักษณะคล้ายกับภาษาจีน กล่าวคือ มีการเรียงคำในลักษณะประธาน กริยา และกรรมตามลำดับและ กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าการใช้คำขยายในภาษาไทยต้องวางคำขยายไว้ด้านหลังคำที่ต้องการขยาย เช่น บ้านใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากภาษาจีนที่วางคำขยายไว้ข้างหน้าคำที่ต้องการขยาย เช่น ใหญ่บ้าน เหตุผลคล้ายคลึงกับข้อการใช้คำตอบรับ (2.4) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างอยู่ในประเทศไทยมาแล้ว 1 ปี จึงทราบว่าวิธีการเขียนประโยคในภาษาไทยที่ถูกต้องว่ามีลักษณะอย่างไร

2.7 การลำดับเนื้อหาในการสื่อสาร ปรากฏในคำถามข้อที่ 7 (ท่านเข้าใจว่าลำดับการสื่อสารในภาษาไทยและภาษาจีนมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ การเกริ่นนำ การเข้าสู่เนื้อหา การสรุป) พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจการลำดับเนื้อหาในการสื่อสารภาษาไทยว่า จำเป็นต้องมีการเกริ่นนำ จากนั้นจึงเข้าสู่เนื้อหา และต้องมีบทสรุป จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่า ไม่จำเป็นต้องมีการเกริ่นนำ สามารถสื่อสารโดยเข้าสู่เนื้อหาที่ต้องการได้ทันทีที่สื่อความได้เหมือนกัน

3. ความสามารถด้านความเข้าใจวจนภาษา

ตารางที่ 3 จำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลด้านความเข้าใจวจนภาษา

รายการ		ความคิดเห็น					การแปลผล
		ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	รวม	
1.ทักษะด้านความเข้าใจวจนภาษา							
1.	ท่านเข้าใจความหมายท่าทางการพนมมือของคนไทยได้ว่าเป็นการแสดงความเคารพ	28	100	0	0	28 (100)	เข้าใจความหมาย การพนมมือ (อาการภาษา)
2.	ท่านเข้าใจและตีความจากสีหน้าของคู่สนทนาได้ว่าต้องการสื่อความหมายใด	23	82	5	18	28 (100)	เข้าใจความหมายจากสีหน้าคู่สนทนา (อาการภาษา)

รายการ		ความคิดเห็น					การแปลผล
ข้อ		ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	รวม	
3.	ท่านเข้าใจความหมายการชูนีวโป้งของคนไทยได้ว่า หมายถึง ยอดเยี่ยมได้เพียงความหมายเดียว	16	57	12	43	28 (100)	ไม่เข้าใจสัญลักษณ์การชูนีวโป้งว่าสื่อได้หลายความหมาย (อการภาษา)
4.	ท่านเข้าใจและตีความจากน้ำเสียงของคู่สนทนาได้ว่า ต้องการสื่อความหมายใด	22	79	6	21	28 (100)	เข้าใจความหมายจากน้ำเสียงคู่สนทนา (ปริภาษา)
5.	ท่านเข้าใจและตีความจากสายตาของ คู่สนทนาได้ว่าต้องการสื่อความหมายใด	22	79	6	21	28 (100)	เข้าใจความหมายจากสายตาคู่สนทนา (เนตรภาษา)
6.	ท่านแยกแยะนักศึกษาคนละอื่น ๆ หรือบุคคลอาชีพต่าง ๆ ได้จากการแต่งกาย	12	43	16	57	28 (100)	ไม่สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบุคคลจากเครื่องแต่งกาย (วัตถุภาษา)
7.	ท่านแยกแยะได้ว่าบุคคลสนิทสนมกันหรือไม่โดยพิจารณาจากระยะห่างระหว่างบุคคล	21	75	7	25	28 (100)	เข้าใจความหมายระยะห่างระหว่างบุคคล (เทศภาษา)
8.	ท่านเข้าใจว่าสามารถไปพบอาจารย์หรือโทรศัพท์หาอาจารย์ได้ตลอดเวลาเมื่อตัวท่านสะดวก	5	18	23	82	28 (100)	เข้าใจความหมายเรื่องเวลา (กาลภาษา)

จากตารางที่ 3 สรุปข้อมูลความสามารถด้านความเข้าใจวัจนภาษาเป็นรายข้อ พบว่า เข้าใจอาการภาษาเรื่องการพนมมือไหว้ มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เข้าใจอาการภาษาเรื่องสีหน้าของคู่สนทนา มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ไม่เข้าใจอาการภาษาเรื่องสีหน้าของคู่สนทนามีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ตามลำดับ ไม่เข้าใจอาการภาษาเรื่องการชูนีวโป้ง มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57 เข้าใจอาการภาษาเรื่องการชูนีวโป้ง มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ตามลำดับ เข้าใจปริภาษาเรื่องน้ำเสียงของคู่สนทนามีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 79 ไม่เข้าใจปริภาษาเรื่องน้ำเสียงของคู่สนทนา มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ตามลำดับ เข้าใจเนตรภาษา มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 79 ไม่เข้าใจเนตรภาษา มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ตามลำดับ ไม่เข้าใจวัตถุภาษา มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57 เข้าใจวัตถุภาษามีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ตามลำดับ เข้าใจเทศภาษา มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ไม่เข้าใจ

เทศภาษา มีจำนวน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 25 ตามลำดับ เข้าใจกาลภาษา มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ไม่เข้าใจกาลภาษา มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ตามลำดับ

สำหรับหัวข้อทักษะความสามารถด้านความเข้าใจ ทักษะด้านความเข้าใจวัจนภาษา ผู้เขียนสร้างคำถามโดยใช้แนวคิดเรื่องความเข้าใจวัจนภาษาของ เมตตา วิวัฒน์านุกูล (2548 : 181-214) เป็นเกณฑ์ในการสร้างคำถาม ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 อาการภาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 1, 2 และ 3 (ท่านเข้าใจความหมายท่าทางการพนมมือของคนไทยได้คือการแสดงความเคารพ) (ท่านเข้าใจและตีความจากสีหน้าของคู่สนทนาได้ว่าต้องการสื่อความหมายใด) และ (ท่านเข้าใจความหมายการชูนิ้วโป้งของคนไทยได้ว่าหมายถึงยอดเยี่ยมได้เพียงความหมายเดียว) เป็นการสื่อสารที่อาศัยการเคลื่อนไหวร่างกายและอวัยวะภายนอกที่สังเกตได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจอาการภาษาสากลของคนไทยเพียงบางประเภท เช่น การยกมือไหว้หมายถึงการแสดงความเคารพ เข้าใจการสื่อความหมายจากสีหน้าสายตา แต่มีปัญหาด้านการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ทางกายภาพ (physical symbolic communication) เช่น การชูนิ้วโป้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถตีความตามสถานการณ์ได้ว่า เป็นสัญลักษณ์แสดงการโกรธ กลุ่มตัวอย่างตีความได้เพียงความหมายเดียว คือ ยอดเยี่ยม เช่นเดียวกับการชูนิ้วก้อย (แสดงการขอคืนดี) จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถตีความได้เช่นกัน อาจเนื่องด้วยเป็นการสื่อสารต่างวัฒนธรรม จึงเกิดปรากฏการณ์ไม่เข้าใจการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ดังกล่าว อีกทั้งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์นิ้วโป้งที่สาธารณรัฐประชาชนจีน หมายถึง ยอดเยี่ยม และสัญลักษณ์นิ้วก้อยในสาธารณรัฐประชาชนจีน หมายถึง ล้อเล่น ดังนั้น การสื่อความด้วยอาการภาษาบางประเภทจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถตีความตามความหมายที่คนไทยใช้ได้

3.2 ปริภาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 4 (ท่านเข้าใจและตีความจากน้ำเสียงของคู่สนทนาได้ว่าต้องการสื่อความหมายใด) เป็นการใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่สื่อสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจปริภาษาได้เป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่า การใช้น้ำเสียงดูนประกอบการสื่อสารแสดงความรู้สึกไม่พอใจหรือโกรธ การใช้น้ำเสียงนุ่มนวลประกอบการสื่อสารแสดงความยินดีและเต็มใจในการสนทนา อาจวิเคราะห์ได้ว่าปริภาษาเป็นลักษณะสากลทั่วโลกที่ไม่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเรื่องปริภาษาได้เป็นอย่างดี

3.3 เนตรภาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 5 (ท่านเข้าใจและตีความจากสายตาของคู่สนทนาได้ว่าต้องการสื่อความหมายใด) เป็นการใช้ดวงตาหรือสายตาในการสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเนตรภาษาได้เป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่า การใช้สายตาประกอบการสื่อสาร เช่น การใช้สายตามองตั้งแต่หัวจรดเท้า คือการดูถูกและไม่ต้องการสื่อสารด้วย สายตาเป็นมิตร คือการยินดีและเต็มใจในการสื่อสาร อาจวิเคราะห์ได้ว่าเนตรภาษาเป็นลักษณะสากลทั่วโลกที่ไม่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเรื่องเนตรภาษาได้เป็นอย่างดี

3.4 วัตถุภาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 6 (ท่านแยกแยะนักศึกษาคนอื่น ๆ หรือบุคคลอาชีพต่าง ๆ ได้จากการแต่งกาย) เป็นการสื่อสารผ่านการใช้วัตถุสิ่งของ พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจวัตถุภาษา จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เคยเป็นอาจารย์แลกเปลี่ยนไปสอนนักศึกษาจีนที่ Guangxi Normal University

สาธารณรัฐประชาชนจีนและจากการเดินทางไปเจอจากความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีนพบว่า มหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่มีนโยบายให้นักศึกษาสวมชุดนักศึกษาเข้าเรียนเหมือนมหาวิทยาลัยในประเทศไทย นักศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถแต่งชุดลำลอง (ไปรเวต) เข้าเรียนได้ ดังนั้น นักศึกษาจีนจึงไม่มีวัฒนธรรมในการเรียนรู้เครื่องแบบที่มีความแตกต่างกันของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยของประเทศไทยและไม่สามารถตีความเครื่องแต่งกายของนักศึกษาไทยที่แตกต่างกันได้ เช่น นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาเภสัชศาสตร์ นักศึกษาทันตแพทยศาสตร์ รวมทั้งนักศึกษาคณะอื่น ๆ ที่ไม่มีเครื่องแบบแต่มีเข็มติดปกเสื้อ (ตุ้งติ้ง) ที่แตกต่างกันตามแต่ละคณะ นักศึกษาจีนก็ไม่สามารถเข้าใจวัตถุภาษาเหล่านี้ได้เนื่องจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ เมื่อมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างจำเป็นต้องสวมชุดนักศึกษาแต่จะไม่ได้รับเข็มติดปกเสื้อ (ตุ้งติ้ง) จึงทำให้โอกาสในการเรียนรู้เรื่องวัตถุภาษาเรื่องสัญลักษณ์ของเข็มติดปกเสื้อ (ตุ้งติ้ง) ลดน้อยลงไปด้วย จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีได้ให้ความสำคัญและมีได้เรียนรู้ความแตกต่างของเครื่องแต่งกายของนักศึกษาแต่ละคณะมากนัก

3.5 เทศาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 7 (ท่านแยกแยะได้ว่าบุคคลสนิทสนมกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากระยะห่างระหว่างบุคคล) เป็นการสื่อสารผ่านพื้นที่และระยะห่างระหว่างบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเทศาษาได้เป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลได้ เช่น หากสนิทสนมกันจะพูดคุยหรือนั่งใกล้กัน หากไม่สนิทสนมหรือไม่รู้จักกันจะเว้นระยะห่างมากกว่าคนสนิทสนมกัน อาจวิเคราะห์ได้ว่า เทศาษาเป็นลักษณะสากลทั่วโลกที่ไม่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเรื่องเทศาษาได้

3.6 กาลภาษา ปรากฏในคำถามข้อที่ 8 (ท่านเข้าใจว่า สามารถไปพบอาจารย์หรือโทรศัพท์หาอาจารย์ได้ตลอดเวลาเมื่อตัวท่านสะดวก) เป็นอวัจนภาษาที่ใช้เวลาเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยในการสื่อสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจกาลภาษาได้เป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเรื่องความเหมาะสมเรื่องเวลา เช่น มาพบอาจารย์เมื่ออาจารย์ว่างหรือสะดวก ไม่ติดต่ออาจารย์ในเวลากลางคืน ต้องเข้าเรียนให้ตรงเวลา อาจวิเคราะห์ได้ว่ากาลภาษาเป็นลักษณะสากลทั่วโลกที่ไม่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเรื่องกาลภาษาได้

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรในครั้งนี้เป็นนักศึกษาจีนที่มาจากมหาวิทยาลัย Oxbridge College, Kunming University of Science and Technology สาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งหมด มีพื้นฐานการเรียนภาษาไทยมาแล้ว และมาศึกษาภาษาไทยในประเทศไทยต่ออีกเป็นระยะเวลา 1 ปี จึงมีความสามารถในการเข้าใจวัจนภาษาได้ดี ได้แก่ เข้าใจความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝง เข้าใจระดับภาษา เข้าใจการใช้คำตอบรับ เข้าใจการใช้คำสรรพนามในการพูดและเขียนที่แตกต่างกัน เข้าใจโครงสร้างประโยคภาษาไทย โดยมีวัจนภาษาเพียง 2 ประเภทที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจ ได้แก่ ไม่เข้าใจสำนวนไทยและการลำดับเนื้อหาในการสื่อความ เนื่องจากมีการมีประสบการณ์และเข้าใจวัฒนธรรมน้อยจึงอาจไม่สามารถตีความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงได้อย่างถูกต้อง รวมถึงมีการสื่อสารภาษาไทยน้อยและมีความแตกต่าง

ด้านความคิดในการสื่อความ เมื่อต้องเรียงเนื้อหาในการสื่อสารจึงอาจนำเสนอเนื้อหาทันทีโดยไม่มีการเกริ่นนำ และไม่สรุปเมื่อนำเสนอเนื้อความจบ สำหรับเรื่องວິຈນภาษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจວິຈນภาษาได้ดี ได้แก่ เข้าใจความหมายของอาการภาษาในการพนมมือของคนไทย เข้าใจอาการภาษาเรื่องสีหน้าของคู่สนทนา เข้าใจปริภาษาเรื่องน้ำเสียงของคู่สนทนา เข้าใจเนตรภาษาหรือการสื่ออารมณ์ของคู่สนทนา เข้าใจความหมายเรื่องเทศภาษาหรือระยะห่าง เข้าใจเรื่องกาลภาษาหรือเรื่องเวลาในการเข้าพบบุคคล มีວິຈນภาษาเพียง 2 ประเภทที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจ ได้แก่ ไม่เข้าใจอาการภาษาเรื่องการชู้วโป่งเพราะการสื่อความที่สาธารณรัฐประชาชนจีนสื่อความได้เพียงยอดเยี่ยมเท่านั้นและไม่เข้าใจวัตถุภาษาที่เป็นเครื่องแต่งกายของนักศึกษาขณะต่าง ๆ เนื่องจากมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพราะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถใส่ชุดลำลอง (ไปรเวต) เข้าเรียนได้ และไม่มีชุดนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างจึงไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเครื่องแบบนักศึกษาขณะใดเป็นเช่นไร

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากผลการวิจัยเรื่องความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยพบว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง การสื่อสารต่างวัฒนธรรมของเมตตา วิวัฒนานุกูล (2548) ที่กล่าวว่า แต่ละวัฒนธรรมย่อมมีภาษาเป็นของตน ผู้ใช้ภาษาของตนย่อมคุ้นชินกับโครงสร้างและระบบภาษาของตน และอาจเกิดความสับสนหรือไม่เข้าใจ โครงสร้างบริบทของการใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่ง ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของเมตตา วิวัฒนานุกูล (2548) หลายประเด็น ได้แก่ การใช้ວິຈນภาษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่เข้าใจเรื่องของสำนวนและเรื่อง ลำดับการสื่อสาร อาจเนื่องด้วยสำนวนต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์และการตีความบริบทผสมผสานกัน แต่กลุ่ม ตัวอย่างไม่มีความรู้เพียงพอที่จะตีความเพราะอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาไม่นานนัก นอกจากนี้ ในเรื่อง ลำดับการสื่อสารพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจว่า การลำดับเนื้อหาในภาษาไทยจำเป็นต้องมีค่านำ เนื้อเรื่อง สรุป เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างคุ้นเคยกับการเขียนเนื้อหาเพียงอย่างเดียว สำหรับการใช่วິຈນภาษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากไม่เข้าใจอาการภาษาบางประเภท เช่น การชู้วโป่งแทนสัญลักษณ์การโกรธ เนื่องจากสาธารณรัฐ ประชาชนจีนใช้การชู้วโป่งเพียงความหมายเดียวเท่านั้น คือ ยอดเยี่ยม รวมทั้งไม่เข้าใจเรื่องวัตถุภาษาที่เป็น เครื่องแบบนักศึกษาของแต่ละคณะเนื่องจากที่สาธารณรัฐประชาชนจีนนักศึกษาจีนมักแต่งกายด้วยชุดลำลอง (ไปรเวต) ประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรารกร เพ็ญตรีณกุล (2549) และของสมภพ อมรติลก กุลและบุญญาดา นาสมบุญ (2562) ที่สรุปงานวิจัยไว้ว่า ผู้มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างด้าน พื้นฐานความรู้ ย่อมมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน นอกจากปัญหาด้านความรู้และความเข้าใจ เช่น การไม่เข้าใจ หรือไม่รู้ภาษาที่ใช้ การมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอย่างผิวเผินและไม่มีประสบการณ์ การชอบอยู่รวมกลุ่มกัน โดยไม่เปิดรับเพื่อนต่างวัฒนธรรมหรือสภาพสังคมใหม่ ทำให้ขาดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมยอมนำไปสู่ ความบกพร่องในการใช้ภาษาและเข้าใจสังคมใหม่ได้ จากผลการวิจัยพบว่า อาจจำเป็นที่ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ต้องให้ความรู้เพิ่มเติมทั้งเรื่องວິຈນภาษาและວິຈນภาษา ที่นักศึกษาจีน โครงการแลกเปลี่ยนไม่สามารถตีความได้ เช่น สำนวนไทยที่ปรากฏจริง ใช้สื่อสารบ่อยครั้ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง

เข้าใจความหมายที่แท้จริงสามารถใช้ในบริบทการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ต้องเพิ่มเติมความรู้ เรื่องการลำดับเนื้อหาในการสื่อสาร เพราะเป็นสาระสำคัญที่ปรากฏในงานเขียนทุกประเภท ซึ่งต้องมีค่านำ เนื้อเรื่อง สรุป เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับอวัจนภาษานั้น พบว่า มีบางส่วนที่กลุ่มตัวอย่างไม่คุ้นเคย เช่น การใช้สัญลักษณ์การชูนิ้วโป้งที่มีความหมายแตกต่างกันในแต่ละ วัฒนธรรม จำเป็นต้องเสริมความรู้เพิ่มเติมเรื่องความหมายที่ดีความได้ 2 อย่าง ได้แก่ ยอดเยี่ยมและโกรธ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตีความได้อย่างถูกต้องเมื่อใช้สื่อสารในบริบทที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ จำเป็นต้อง เพิ่มเติมความรู้เรื่องวัณภาษาโดยเฉพาะเรื่องเครื่องแบบหรือการแต่งกายของนักศึกษาแต่ละคณะ ที่อาจใส่ชุด ที่แตกต่างกันไป เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ตลอดจนเครื่องแต่งกายของบุคคลอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้วัฒนธรรมการแต่งกายของไทยและสามารถแยกแยะอาชีพจากเครื่องแต่งกายได้ อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้
 - 1.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา ความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยของผู้เรียนได้
 - 1.2 ผลการวิจัยสามารถเป็นต้นแบบให้คณะต่าง ๆ ที่มีการจัดโครงการแลกเปลี่ยนของ มหาวิทยาลัยรังสิตนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจเรื่องการสื่อสารต่างวัฒนธรรมได้
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษากลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในกลุ่มประเทศ CLMV หรือผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มประเทศยุโรป เพื่อให้ ทราบความสามารถด้านความเข้าใจภาษาไทยของผู้เรียนว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

รายการอ้างอิง

- เมตตา วิวัฒนานุกูล (กฤตวิทย์). 2548. การสื่อสารต่างวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรกร เพ็ญตรีณกุล. 2549. การสื่อสารต่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยโครงการเวิร์ค แอนด์ แทรเวล ยู. เอส. เอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์ สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์ และสื่อสารการ แสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมภพ อมรดีลกุลและบุญญาดา นาสมบูรณ์. 2562. “การสื่อสารต่างวัฒนธรรมส่งผลต่อประสิทธิภาพการ สื่อสารในการทำงาน กรณีศึกษาบริษัทญี่ปุ่นแห่งหนึ่ง”. วารสารสถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น 7 (มกราคม-มิถุนายน): 1-6.
- Fred E. Jandt. 2001. *Intercultural Communication: an introduction*. Thousand Oaks. Calif: Sage Pub.
- Igor Klyukanov. 2005. *Principle of intercultural communication: an introduction*. Boston: Pearson.